

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 252.

V Ljubljani, v sredo 4. novembra 1885.

Letnik XIII.

Odpoved profesorja Šukljeja.

Z Dolenjskega, 2. novembra.

Gosp. profesor Šuklje je toraj odložil državno poslanstvo, katero je njega in njegove prijatelje stalo tolikanj truda, in ki je med našimi volilci napravilo tako razdraženost in razdvojenost, da se ne bo tako brž podelila. Ker je v petek „Ljubljanski List“ z nekakim zaničljivim ponosom „Slovenec“ očital, da je to, kar je v tej zadevi pisal, le nekako širokoušno bahanje, bi se pač ne bili nadejali, da nam bo ravno isti list že drugi dan naznanjal odpoved gosp. profesorja. Še manj pa bi se bili nadejali, da nam bode s to odpovedjo podal tudi že novo priporočilo za g. profesorja, ki se hvali, da je po svojem govoru v adresni debati dobil od najbolj merodajnih veljakov toliko odkritih in častnih pojavov, da o teh simpatijah niti dvojiti več ne more.

Mi Dolenjci pa mu tega pripoznanja ne moremo dati. Gosp. profesor nam je s svojim govorom še manj vstregel, kakor morda samemu sebi. Ali veste, kaj nam je vse obetal, ko se nam je ponujal za kandidata? Pričakovali bi bili toraj, da se bode v svojem govoru spominjal teh obljub in vlado opozarjal na naš bédni stan in ji priporočal pomoč. Namesto tega razpravljaj je prav po profesorskem načinu vprašanje o sestavi Avstrije, na nas pa je čisto pozabil, dasi je imel ravno sedaj najlepšo priliko nam pokazati, da se hoče res potezati za naše gmotne in duševne pravice. Ako z govorom g. profesorja primerjamo to, kar sta govorila druga dva poslance južnih dežel, ki sta pri adresni obravnavi poprijela besedo, gg. Klun in Coronini, ki sta oba pozornost vlade obračala na potrebe dežel in krajev, ki jih zastopata v zboru, potem pač ni težko razsoditi, kdo naše duševne in gmotne koristi v državnem zboru bolje in primerneje zastopa.

Gosp. profesor se dalje hvali, da je bil sprejet v Hohenwartov klub; pa kaj mu je to pomagalo, ako sam priznava, da ni bil izvoljen v noben odsek, in da je glavno delovanje ravno v odsekih? Udje Hohenwartovega kluba mu toraj niso posebno zapupali, ako ga niso priporočali za nobeden odsek.

Še čudneje pa je, kar g. profesor Šuklje piše o obrtnih zadevah, češ, da mu je na tem, da se n. pr. obrtnija v Ribnici povzdigne s primernim podukom na posebni strokovni šoli. Ko bi čakali še le na posredovanja gosp. profesorja, bi se pač naša obrtnija nikdar ne povzdignila. Hvala Bogu, da nam pa tega ni treba, in da ima naša obrtna zbornica, zlasti njen tajnik g. Murnik zadostno skrb za razvoj in povzdigo domače obrtnije.

Ali mar g. profesor ni čital v naših listih, da so se na Dunaj po prizadevanju g. Murnika na deželne stroške poslali nadarjeni mladeniči iz Kranjskega, da se tam izurijo v raznih strokah domače obrtnije in se potem kot učitelji nastavijo v strokovnjaških šolah?

Njegovo laskanje proti obrtnikom toraj ne bo nikogar premotilo, ker ga menda ni človeka, ki bi ne sprevidel, kaj g. profesor s tem namerava, in zakaj se zlasti Ribničanom prilizuje, ki so pri zadnji volitvi pokazali tako malo vneme zanj. Toda nadejamo se, da bodo Ribničani ostali možje, in da bodo s svojim zgledom dobrodejno vplivali tudi na druge volilce naših dolenjskih mest.*)

Gosp. profesor v svojem oklicu tudi piše, da se le z neke strani ugovarja zakonitosti njegove volitve, češ, da ni bila prosta in da je bil izvoljen le vsled nezakonitega vladnega pritiska. To je res; ali tista stran, ki tej volitvi ugovarja, smo dolenjski volilci, ki nismo g. prof. volili in ki tudi še zdaj trdimo, da ta volitev ni bila taka, da bi jo mogel državni zbor potrditi. G. profesor pravi sicer, da lahko do zadnje pičice ovrže dotične proteste; dobro! zakaj pa ni počakal te pri-

*) To tudi mi mislimo, in od g. profesorja obljubljena obrtna šola jih bo tem manj motila, ker so od druge strani to reč že dejansko v roke vzeli. Pred par tedni poslal je namreč deželni odbor na deželne stroške po posredovanju g. poslance Kluna tudi še mladeniča iz Ribnice na Dunaj v tehnološki muzej, da se tam izučijo v raznih strokah lesne obrti, in da bo potem kot učitelj nameravane obrtne šole v Ribnici druge zamogel v njih podučevati. Tako toraj je za obrtne šole pri nas že vse pripravljeno, še preden se je g. profesor za to stvar pobrigal, in se bo tudi brez njega v Ribnici in drugod primerno izvršilo in vravnalo.

Vred.

like? Zakaj se je prej umaknil, ko je reč prišla pred razsodbo državnega zbora? Ko bi bil tako prepričan o veljavnosti svoje volitve, bi se gotovo ne bil odpovedal in naših mest ne spravljaj v neljub položaj, da bodo morala morda v tretjič voliti.*) Pravim: morda, ker v tem z g. profesorjem nismo ene misli. On je prepričan, da bode prišlo do nove volitve in je predsedništvo državnega zbora, kakor pravi, prosil, da takoj blagovoli posredovati v ta namen, da se kar hitro mogoče razpiše nova volitev. Mi pa trdimo, da je bila volitev grofa Margherija veljavna, da toraj odpoved g. Šukljeja ni izpraznila nobenega mandata. Še manj pa nam more iti v glavo, kako moro kdo, ki se poslanstvu odpove, od predsedništva tirjati, ali ga tudi le pohlevno prositi, da naj prej ko mogoče razpiše novo volitev. Ko mandat odloži, ni več poslanec; za predsedništvo toraj ne more biti več merodajna njegova oseba ali osoda, ampak le to, kar zadeva dotično volitev. Predsedništvo mora toraj preiskati vse te zadeve, potem pa vkreniti, kar je vse v smislu dotičnih postavnih določil. Ker je toraj vsaj dvomljivo, ali morda volitev grofa Margherija vendar-le ne bi bila veljavna, mislimo, da bo predsedništvo z novo volitvijo vsaj toliko časa počakalo, dokler državni zbor o tej volitvi ne bo razsodil. Sicer bi se lahko krivica godila postavno in veljavno izvoljenemu poslancu in volilem, ki bi jih v tretje lajhali k volitvi, dasi je že prejšnja volitev veljavna. Nadejamo se toraj, da predsedništvo državnega zbora naših protestov ne bode vrglo v koš, ampak da bode državni zbor o njih razsodil. Ako se on izreče, da je prejšnja volitev neveljavna, potem bomo šli pač zopet na volišče in takrat hočemo pokazati, da je volilna pravica v naših rokah in da gré neomejena le nam. Skušnja pri zadnjih volitvah nas je zmožila; čuvali bomo, da se nam več ne bodo vrivali volilci, ki med nami nimajo nič opraviti, in da se po nobenem načinu in od nobene strani ne bode zavirala prosta volitev.

*) Tukaj se je govorilo, da je deželno predsedništvo že določilo dan nove volitve.

Vred.

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izviren zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenski.)

(Dalje.)

„Da, vse to je res, ljubi Menahem“, nadaljuje Kazanovski. „In kdo ne vidi, kako nenaravno je tako stanje, kako nezdravo društvo, ki je zidano na tako podlago, pravim, na stanovsko neenakost. Ali ima morda kralj in kdorkoli hoče druge zatirati, ima li več duš v sebi, kakor podložnik, ali je morda njegova duša večja, kakor družih, ali blažejša, je morda zlata ali srebrna, naša pa železna ali ilovita? Kaka nezmisel to! Kteri neumnež bo zagovarjal tako tiranstvo; ni li ono največji madež v človeški zgodovini? Narava nas je naredila vse enake, a človeška neumnost podložila je ogromno večino ljudi peščici tako zvanih kraljev in knezov in kakor še imenujemo tisto druhal, ktera rod človeški zatira in se debeli od njegove srčne krvi. Zatoraj pa, živela enakost vseh ljudi! Menahem, to je geslo Kaza-

novskovo, za katero se že bojuje štirideset let, kteremu zvest ostane do zadnjega diha. Ko si priborimo enakost, nam pride sama ob sebi svoboda, nam pride — bratimstvo, ktera sta prav za prav le veji enega in istega debla; tega ni treba dokazovati vam, Ben Saruk.“

„Da, da, tudi jaz sem že večkrat premišljeval to veliko vesnico. Res,“ dejal je Mostovski sam pri sebi, „kako lepo bi bilo, videti vse ljudi enake, brate med seboj, svobodne. In prav oni in nikdo drug“, mislil je dalje Ben Saruk, „bil bi že v starih časih človeštvu obljubljeni odrešenik, ki bi ono razliko med ljudmi poravnal, kar nekteri imajo preveč, odvzemši dal onim, ki nimajo nič ali premalo: tak pravičen, nepristransk delivec bil bi maziljenec Gospodov, kterega bi blagrovali vsi rodovi na zemlji“, rekel je večkrat Ben Saruk Menahem. „Kako pa, Ivanič Kazanovski, mislite vresničiti blago idejo enakosti?“

„Čujte, Mostovski, čujte, to je glas vpijočega v puščavi: Obdelajte cesto Gospodovo, poravnajte njegove steze: vsak hrib naj se poniža in dolina naj se poviša, in videlo bo vse meso zveličanje našega Boga“, odgovarja Kazanovski važno in navdu-

šeno. „In spet je pisano: Kdor se povišuje, bode ponižan, a kdor se ponižuje, bode povišan. To je evangelij človeške enakopravnosti. Poravnati treba vse, uglediti.“

„A Menahem pričakuje ponižno, da mu Jakobovič Kazanovski izvoli razodeti pomen teh besed“, pravi Ben Saruk.

„Zgodi se, kakor želite; toda rečem vam, da blaga vaša ušesa, ker veliko jih je želelo slišati, kar vi slišite, in niso slišali. Hrib, kteri se ošabno povišuje so vsi mogočnjaki na zemlji, tako v črni, kakor v bagreni suknji pri altarji ali na prestolu, vsi, ki hočejo ukazati in kaznovati, češeni biti in moljeni, taki morajo se ponižati; dolina pa so ubogi narodi, ki že več tisoč let zdihujejo pod nogami mogočnjakov teptani in psovani, sužnji, ki so se jarma že tako privadili, da svoje tlačitelje slavijo; to ljudstvo tedaj mora se povišati in postaviti na mesto, ktero zasedajo krvoločni posilniki.“

„Dobro, Kazanovski, Ben Saruk zvesto posluša“, pravi Mostovski.

„Ne dá se tajiti, težko delo bo to, veliko poguma bo treba, veliko požrtvovalnosti, a tudi premetenosti“, nadaljuje Kazanovski. „Nu, pa bo vendar

Zborovanje avstrijskega Reform-Verein-a na Dunaju.

Ker smo tudi mi v nekterih točkah, vzlasti kar se tiče avstrijskega rodoljubja in prenaredbe obrtnih zadev strinjamo z besedami tih govorjenimi, podamo č. bralcem kratko poročilo tega zborovanja. Razumeva se samo ob sebi, da se mi ne zlagamo povsem z načeli antisemitov, ker mislimo, da so krščeni liarji isto tako grde pijavke, kakor nekrščeni, in da naj kristjani najprej pometajo pred svojim pragom, potem naj gredo pa drugam. To prijateljem in neprijateljem!

Reform-Verein je imel 27. okt. 38. zborovanje na Dunaju v Sofijni dvorani; istega dne so zborovali tudi antisemitje v Dreherjevi dvorani na Landstrassi, kamor je pl. Schönerer sklical svoje ljudi. V Sofijni dvorani je bilo zbranih kakih 4000. Prišli so k zborovanju odlični antisemitje: dr. Pattai, s predsednikom Schneider-jem je prišel tudi antisemit Madjar Ivan pl. Simonij.

Predsednik otvori skupščino ter pravi: današnji zbor kaže, da se protizidovstvo dan na dan bolj razširja. Najprvo je židovsko vprašanje, potem še le narodnost. Tukaj, pravi govornik, so zbrane vse narodnosti, prepira ni, ker ni žida vmes.

Holomay opominja ljudstvo, naj se ne dá begati, tudi ne ko bi kdo klical: ogenj, ker ni tukaj nevarnosti.

G. Mehringer pravi, ni dobro da so nekteri ljudje silo revni drugi pa prebogati. — Ako se revežem ne bode pomagalo, pomagali si bodo sami, kako bode revež hvalil omiko in se za njo navduševal, ako mu ne privoši najpotrebnejšega. Nekteri pravijo: „naj stradajo reveži“, tako je bilo zmirom... No, tako kakor danes ni bilo, največje bogastvo poleg največje revščine. V srednjem veku je bilo to drugače. Nekdaj je živel delavec v zadrgah (cehih) sedaj je siromak in dninar. To so učinili skopuhi in oderuhi. V srednjem veku je mogel delati vsak sam, podjetnikov ni bilo, a tudi slabega blaga ne.

G. Mehringer govori o družinskih in rokodelskih dečkih v srednjem veku, ki so pripadali k mojstrovim družini. A tudi kmetje so bili na boljem. To je trajalo nekako do prvih desetletij šestnajstega veka, potem je začel pešati srednji stan in blagostanje, poglavitni vzrok temu je gospodarstvo kapitala in židovstvo, ki ne seje, pa vendar žanje.

Govornik pravi, da so v srednjem veku žide preganjali ne toliko zaradi vere, marveč iz drugih vzrokov. Nadalje navaja govornik papeža Martina, ki je prepovedal židovske otroke kršćevati pred 14. letom, že takas se je židom očitalo, za bujskajo zoper vladu in plemstvo. Delajoči stanovi so od nekđaj najbolj lojalni, kajti oni osnujejo in vzdržujejo države. Ako je „Reform-Verein“ za novo obrtno postavu, za normalni dnevni čas, zaradi tega ni suženj vladi, marveč on je na strani ljudstva, v njegovem taboru je Avstrija.

Gosp. Schneider kaže na stari Rim, kam se pride, ako se socialno vprašanje zavleče. Potem govori zoper Dunajski občinski svet, on hoče, da

naj vlada razpusti ta svet, naj postavi vladnega komisarja, naj se izdela nov volitveni red in potem naj se volitve razpišejo, da se na tej podlagi voli drugačno zastopstvo.

Nastopi potem vrednik Ivan pl. Simonij, antisemit z Ogerskega. On pravi, da spada na Ogerskem k opozicijski stranki; vladni hinavei niso najboljši rodoljubje. Kar je predsednik rekel o avstrijskih protisemitih, da so zvesti podložni, to velja tudi o ogerskih. Madjar ljubi svoj rod, a zato ostane zvest podložni Avstriji. Govornik pripoveduje o ogerskih obrtnih zadevah, ter pravi, da so tostran Litave veliko spredaj, kar se tiče postavodajave za obrt. Avstrijske zadruge so zelo koristne naprave. Na Ogerskem imajo agrarno postavu že skoraj tisoč let staro, maloktera dežela ima tako svobodno postavu. Vendar borzni papir mora kmeta pognati iz zemljišča. Domač kmet mora iti preko morja, mora pustiti svoje zemljišče tujcu. Tako neznosno stanje mora prenehati. Postave so sploh prerahle, da jim marsikdo uide, po drugi strani jih je pa preveč in imajo toliko pristavkov, da nič gotovega ne izražajo.

Govornik misli, da bi v židovskem vprašanju vsi enih misli bili, naj bode Čeh, Nemec ali Madjar. Poprej skupna stvar, potem narodnostna.

Ogerskim antisemitom so predbacivali, da dražijo vero in da so starokopitneži. Govornik pravi, da je rekel v ogerskem parlamentu: „Prosta ogerska tla imajo le proste vere, a ne nazadnjaštva, napredek je naše geslo.“ Ko bi temu ne bilo tako, bi ne bil antisemitizem bojevanje boljšega zoper slabejše in bi morala propasti antisemitska stranka.

G. Kolomay govori zoper ministerski ukaz, da so „Ungarische Grenzboten“, ktere izdaja Simonij, v Požunu prepovedane. Vladni komisar debato o tem prepove. Kolomay nasvetuje peticijo do ministerstva za preklic te prepovedi.

Zadnji govornik je državni poslanec dr. Pattai, in govori o Dunajskem mestnem svetu in o tistih 72 občinskih svetovalcih, ki so Mozesu Montefiori-ju čestitali, — ironično pristavi, ti so gotovo bili tudi tačas navzoči in so glasovali za severno železnico, a dandanes se potegujejo za plinovo društvo. Volilci so pa tudi deležni krivice, naj volijo druge možé. Meseca februarja pridejo zopet druge volitve, takrat se morajo meščani podvizati. Govornik potem pripoveduje, kako se je godilo v državnem zboru, on odločno zavrača trditve Plenarja v adresni debati, kakor da bi bila levica delala za normalni delavski dan, levica je le predlog poslanca Belcredija in Zalingerja pokazala.

Dr. Pattai omenja še dostavka poslanca Türka pri adresi, kjer se prosi, da se odstrani židovsko vplivanje v vseh razmerah. Štirje antisemiti ne morejo mnogo storiti, a kadar naraste njih število do 300 bodo že kaj opravili. Poslednjič navaja še izrek Schönererja, ki je rekel: „Povdarjam, da je žid bil, ki je govoril za izjemni stan.“ (Dr. Zucker, galski poslanec, je namreč pri debati o izjemnem stanu na Nižje-Avstrijskem govoril za obsedni stan.)

Po sklepem govoru Schneider-ja se zbor zaključil.

šlo. Že nam služi v to svrhu slovstvo, najeli smo v to tudi filozofe, časništvo, vse deluje za nas. Črne vranove jezuitske smo že izgnali, in vsaj toliko dosegli, da se ne pridiga več po šolah o namestnikih božjih na tej zemlji, o pokorščini, ktero smo dolžni cerkveni in deželni oblasti zaradi Boga, o punku, da je nepostaven itd.; takih teorij se malo več sliši, a s tem, mislim, storili smo prvi odločilni korak. Le treba zdaj, da po učilnicah in v družini z besedo in pismom razširjamo svobodna načela, in ko se omikanost nasrče novega medu, potem se vsem maziljenim in nemaziljenim oblastnikom tla vderó pod nogami in ponižani bodo, na veke ponižani. A pred vsem seveda potrebujemo pogumnih apostolov, ki to gibanje previdno vodijo in maloverne brate oživljajo, apostolov, med katerimi najzadnji bi ne bil Jakobovič Kazanovski.“

„Vse prav, Jakobovič Kazanovski“, odgovarja pomišljeno Mostovski, „vse prav, vse mi ugaja, a vendar dovolite, da Ben Saruk Menahem opozori svojega novega prijatelja na nekaj. Vse prav, kakor sem rekel; le malo preteoretična se mi zdé ta načela. Kaj zdá vsa teorija? „Pratica, pratica, non grammatica“ — ta je stara prislovica, ki je ni izumil Ben Saruk, ampak se je rodila v sicer tako idealni Italiji. Ben Saruk Menahem pa dovoli si tej prislovici pristaviti drugo nemško, še bolj praktično:

„Geld regiert die Welt“. Italijan in Nemec toraj, ki zasedata pol Evrope, sta v tem edina, da vsa teorija nič ne velja. A seveda, kar je Italijan bolj splošno in nedoločno izrekel, izrazil se je Nemec po svoji navadi bolj konkretno: „Geld regiert die Welt.“ In v tem najbolj praktičnem stavku, dovoljuje si Ben Saruk Menahem najponižneje trditi, tiči vsa modrost. In vi, brat Kazanovski, hočete med ljudi uvesti popolno enakost, a bogatinov niste spregledali v svoj program in vendar: „Geld regiert die Welt“; kaj vam pomaga vsa teorija in filozofija, in šole, časniki in knjige, dokler vam bogatin fige kaže. Nimate še toliko razumnosti, da bi spoznali to resnico? Kaj je zdal grom in blisk božji na gori Sinaj, kaj vse postave in vse žuganje, in vse obljube in vsa zaveza? Nič, prav nič. Glejte, prišel je nekdo z zlatim teletom in zvalil okoli njega vse ljudstvo; delo njegovih rok so molili, zlato tele. In razsul je tako en sam bogatin vse, kar sta Bog in Mojzes z velikim trudom štirideset dni zidala. Ha, ha, ne postava, ne teorija, ampak: „Geld regiert die Welt“. In tu je treba dela se poprijeti, vse drugo pride samo ob sebi. To je preponižno mnenje, ktero se predrzne izraziti vam najponižnejši sluga, Ben Saruk Menahem.“

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. novembra.

Notranje dežele.

Hrvaški deželni zbor imel je zadnji dan meseca oktobra sejo, ki ni bila taka, kakor so bile poprejšnje. Če tudi se ji ni manjkalo ostrih debat. Baron Rukavina, član stranke prava (Starčevićanec), poprijel je za besedo pri sporočilu o stroških za deželni zbor. „Že sedaj stane nas ta deželni zbor več nego 60.000 goldinarjev; če pojde tako dalje, bodo stroški zanj še 80.000 goldinarjev presegali in to je preveč! Lahko bi se marsikje kaj prihraniti dalo, ter bi se denar za kaj bolj potrebnega ali koristnega obrnil. Računi so brez vseh dokazov in prilog in se ne morejo odobriti; sploh jih bom pa jaz tem-manj odobral, ker je deželni zbor nasproti narodnim zastopnikom tako čudno postopal. Nič ne rečem, če se govornik kaznuje, ki se je pregrešil proti pravilnemu redu. Nikakor pa ne morem odobravati, da se zaradi tega narod kaznuje in da celi okraj v deželnem zboru brez zastopništva ostanejo, kajti pregnali ste od tukaj možé, ki jim ni kmalo enakih, kar se tiče izobraženosti in ponosa. Da celó sodnijsko pomoč iskali ste v tej hiši proti poslancem, le da bi se jih znebili. Dovolili ste besedo človeku, ki niti član zbornice ni.“ (Ban namreč.) Predsednik ga zavrne, da ima ban kot zastopnik vlade vselej pravico do besede tako po pravilnem redu, kakor tudi po postavi. Rukavina nadaljuje: „Vi ste tega človeka sprejeli v svojo družbo. Jaz in moji prijatelji ne bi hotli v družbi biti, kamor človek zahaja. Tukaj pa moramo biti, ker smo se odločili, da branimo pravice naroda, ktere ga ne Vi in ne Vaše gospodarstvo ne bode vničilo.“ Za Rukavino oglašili so se tudi zastopniki srbskega plemena, ter stavili interpelacijo, kaj je s tistimi obljubami gledé cerkvene in šolske avtonomije ter vpeljave cirilice v urade, ki so med srbskim narodom po Hrvaškem. Leto dni je že, kar so dobili obljube, dejanja pa še sedaj ni nikakega videti.

Pomanjkanje duhovnov na severo-česki zemlji med nemškim narodom jelo je zanimati tudi liberalne liste; ni pa treba misliti, da se te vrste listi zaradi tega zanimajo, ker se jim morda narod smili, ki v verski nevednosti raste, o kaj še, le zato jeli so se pečati s tem vprašanjem, ker so po tistih krajih, zaradi pomanjkanja duhovnov nemške narodnosti, nastavljeni duhovniki česke narodnosti, ki ljudem božjo besedo oznanjujejo. Da bi te spodbudili, zahtevajo nemških duhovnov in ker jih doma ne izgojajo, ter jih tudi še dolgo ne bodo, za kar so židje in liberalci s svojimi listi že poskrbeli, hočejo, da se jim naj duhovni tje kaj pošiljajo iz plinskih dežel, kjer jih je veliko. Spridenost in mržnja do duhovskega stanú je med Nemci na severo-česki zemlji tolikošna, da ga ni kmeta, ki bi svojega sina za duhovna namenil. Zakrivili so to vse nemško-liberalni listi, kterih je po onih krajih na stotine razširjenih, in ti so dan na dan prinašali umazane članke proti katoliški duhovščini. Čuda ni, saj so redakterji tistih listov večinoma priseljeni Prusi ali pa židje. Prvi, kakor drugi ne morejo katoliškega duhovna videti. Kar so nameravali, to so dosegli. Severo-Čehi so za mnogo desetletij tako prestrojeni v liberalizmu, da se ondi ne bo kmalo kak mladenec za duhovna odločil, ravno ker se noče razpostaviti javnemu zasramovanju. V nekem duhovskem semenišči na Severočeskem je 75 bogoslovcev. Med temi so le 4 Nemci, vsi drugi so Čehi. Žalostne dovolj, vendar pa se mora reči, da narod sedaj to žanje, kar je pred leti sejal in še seje z naročevanjem in branjem liberalnih brezverskih listov.

Protestantovski „**Gustav-Adolf-Verein**“ hoče delovati posebno na severnem Českem, tako so sklenili na zboru v Draždanah 23. oktobra. Nemški „Schulverein“ pa naj mu pot pripravlja. Na Saksonskem ima to društvo 53 krajnih skupin in 6000 udov. Govornik je rekel, da so došla društvenemu predsedniku pisma, da naj na Saksonskem dela zoper česke nakane. (Na Saksonskem ni Čehov, razun če so kaki izseljenci „katoliške vere“ in ti imajo česke nakane. Sicer pa to ni slabo za Čehe, ako jih imenujejo katolike). Predsednik je rekel: 10.000 mark je pripravljenih, da se začne s tem agitirati, te pa mislijo začeti na trojni način. En del te svote se pošlje tajnemu izvrševalnemu odseku za Česko s sedežem v Berlinu, drugi del se ima obrniti za Šlezijo, ki se za sedaj ni zmenila za napore na Českem, zadnja tretjina je naravnost namenjena za severno Česko. Sedaj še manjka prostovoljcev, da udarijo nad Čehe. Kar še ni, se more zgoditi. — No! sedaj se nam pa prikaže Knotzovo rovanje v pravem svitu, katolike bi radi izneverili, da to dosežejo, naj pa narodnost pomaga po svoje. To nam je pa tudi zadostno svarilo, kam pride človek, ako jednostransko narodnost povdarja, ne gledé na veroizpovedanje.

Vnanje države.

Odkar so se v Filipopolju Slovani zdramili, **Lah!** nimajo več miru in pokoja. Na kar so poprej že dolgo časa mislili, na tisto jeli so sedaj opozorovati vladu. Iztočno stran jadranskega morja hočejo imeti, po Albaniji se jim koleca. To se vé, da, kjer bi bila Albanija, prišla bi za njo kmalo

tudi Dalmacija in ostalo naše Primorje. Lahki so namreč po zapadni strani Adrije vseskozi njeni gospodari. Naj se jim posreči, da bi vresnici tudi istočno stran v Albaniji dobili v svojo posest, potem naj pa avstrijska pomorska trgovina le spravi svoje kupčijske barke, kamor ji drago, tržila z vspelhom ne bi več; za to bi skrbeli že Lahki, imajoč ključne jadranskega morja v rokah. Če se sedaj konferenci v Carigradu tudi posreči mir in položaj, kakor je bil na Balkanu, zopet napraviti, vendar Avstrija ne sme svoje pozornosti od Dalmacije obrniti, na katero Lahki tudi že dolgo poželjive svoje oči obračajo. Res je, da jim nismo kos, ko bi se morali na morji z njimi poskusiti. Tolikanj velikanskih vojnih parnikov, kolikor jih ima Italija že sedaj, Avstrija ne bo še kmalo imela. Toda kaj to! Nič ne dé! Mi Lahovi ne pojdemo nikdar napadat, oni bodo prišli nas napadat, samo da se jim priložnost ponudi za to. Prav nepripravljenih nas ne bodo našli, kajti, če tudi nimamo silnih parnikov, imamo pa zato Avstriji vdano prebivalstvo po Dalmaciji, ki se bo de kar od kraja dvignilo, ako bi res do tega prišlo. Poleg domoljubnih Dalmatincev imamo pa tudi še lepo številno torpedov, ki nam bodo laške oklopnice lepo od kraja zadržavali. Dobro bi toraj vlada storila, ko bi že sedaj jela na to misliti, da bi se črna vojska v Dalmaciji, Istri in po Primorji sploh že sedaj obudila v dejansko življenje; potrebovali jo bomo prav gotovo, preden bode konec tega stoletja. Čemu toraj odlašati še dalje. Laška država je podobna potrepljivi mački, ki bo ob vgodnem trenutku planila na svoj plen — če ga bo pa tudi vjela — je pa drugo vprašanje in mora biti naša skrb!

Grška pravi, da poprej ne more zahtevam velesil vkloniti se in vojakov domú spustiti, dokler se ji ne pripozna stara meja v Epiru, kakor se ji je bila določila v Berolinski pogodbi. Na imenovanem kongresu predlagala se je nova meja med Turčijo in Grško tako, da bi bila šla tako daleč na sever, da bi bili Grki prišli v posest Janine. Kod da naj meja gré, določite naj prizadeti državi sami. Če bi se pa ne mogli sporazumeti, razsodijo naj velesile. Razprave med Grško in Turčijo res niso imele nobenega vspeha in so morale velesile mejo določiti. To se je zgodilo zopet v Berolinu leta 1880 tako-le: Nova meja med Turčijo in Grško gré naj po dolini ob reki Kalamas, in sicer naj se začne ob jonskem morji pri ustji reke Kalamas, ter naj se potegne po dolini do pritoka, ki se nasproti Podgorijanom v Kalamas izliva; od tod naj gre meja ob imenovanem potoku do Han Kalbakija, od ondod na vrh Zagorja in od tu skozi po vrheh ob razvodji do egejskega morja. Svet naj se pri tem razdeli tako, da naj bodo doline rek Zagoritikos in Mezovitikos, ki spadajo k vodovji Arte, grška lastnina, večja polovica Zagorja spadajoča k vodovji Viose ostane pa naj turška. Oba vladarja grški in turški povabila sta se, da naj sprejmeta to mejo, kar se pa ni zgodilo. Kakor Grška, zahteva tudi Srbija več sveta. Da ne tej in ne oni ne bo treba kaj posebnega dajati, mislijo velesile, da bo najbolje, če se tudi Bolgarom ne pripozna zedinjenje; v tem smislu mislijo menda na konferenci postopati.

Braunschweig ima toraj zopet svojega vladarja. Kakor smo že nedavno poročali, „izvolil“ si je vladni svet pruskega princa Albrechta, kateri se ponudene časti tudi ni predolgo branil. Na Vernih duš dan pripeljal se je s svojo soprogo na jako slovesen način v Braunschweig ter ga je ljudstvo silno navdušeno sprejelo. Vladnemu svetu „kakor tudi predsedniku deželnega zbora obljubil je novi vladar nastopiti tisto pot vladanja, po kateri je hodil ranjki vojvoda, da se ohranijo dobre razmere med vojvodstvom, cesarstvom in cesarjem, Minister Görtz-Wrisberg obljubil mu je zvestobo v imenu vladnega sveta, ker je prepričan, da bo princ, kot pravi Hohenzollern, modro, dobro in ljudomilo vladal. Škoda, da se je knez Bismark po lestvi človeškega dostojanstva že tako visoko spel, da višje ne more; sedaj le, ko se mu je posrečila splotka tako izvrstno, da se mu bolje ni mogla, da je namreč pravega dediča Kumberlandskega vojvodo odstranil in pruskega princa na njegovo mesto posadil, bi bila posebno vgodna priložnost za kako povišanje. Toda preko kneza venkaj se menda ne more, k večem če bi ga nemški cesar povišal v vojvodo, kar se pa menda ne bo zgodilo, kakega reda mu pa tudi že ne more več dati, ker Bismark ima menda že vse. Se bode pa kaka grajščina dobila, ki mu jo bo cesar Viljem poklonil v znamenje hvaležnosti, da mu je jednega sorodnika — h kruhu spravil na precej dobro posestvo. Kar se ljudstva tiče, mu ne gre vse tako iz srca kakor je slovesen sprejem navidezno kazal. Vse se dá kupiti, tudi navdušenje, ki pa seveda je spremenljivo, kakor ljudstvo, ktero ga kaže. Zaupnico vojvodi Kumberlandu je, kakor znano, odlično prebivalstvo mnogobrojno podpisalo, ki se bode težko kedaj s pruskim vladarjem sprijaznilo.

Na **Pruskem** imajo volitve v deželni zbor. Pri tej priložnosti se je zopet prav določno pokazalo zagrizeno sovraštvo, ki ga imajo luteranski Prusi do katolikov, ali kakor jih sami imenujejo do „ultramontancev“. Strupeni uvodni članki časnikarjev si vse prizadevajo, da bi katolikom tla spodkopali. „Dokler ne vničimo ultramontanske moči popolnoma, bi bila pač predrznost, da bi vstanovljali narodu večje pravice, piše „Kölnische Ztg.“, kajti omajali bi si z njimi našo državo. Komur je prostost, prava prostost in blagor dežele pri sreci, voli naj konser-

vativno ali liberalno — na vsak način pa proti centrumu (toraj proti-katoliško). Le ultramontancev ne, katerih naša stranka ne bo nikdar preganjati nehala, kot največjih sovražnikov nemškega cesarstva in pruske države.“ Kdor bi po teh besedah položaj katolikov po Nemškem sodil, misliti bi si moral, da jih bodo luteranci sedaj in sedaj kar pokončali. Toda le potolaži naj se, kajti tudi na Nemškem se juha nikjer tako vroča ne je, kakor se kuha. Današnji čas smatra si preganjanje in zatiranje katolikov za največjo dolžnost, s katero so sklenjene največje zasluge. Današnji čas pa ne bo na večno trajal; umaknil se bo drugim ljudem, ki bodo druge nazore imeli in takrat se bo videlo, da katoliki ali ultramontanci niso tako nevarni, kakor so po Nemškem razupiti.

Francosko politiko jako pojasnuje sledeča objava nazorov, kakor jih imajo novi poslanci, ki so bili meseca oktobra voljeni. Našteta so štiri glavna vprašanja, s katerimi se bode nov parlament posebno pečal in ta so: vojaštvo, naselbinska politika narodno gospodarstvo in pa pregled vstave. Gledé vojaštva imajo novi poslanci te-le nazore: 244 jih je, ki so obljubili, da hočejo znižati splošno službo vojaško na tri leta, 87 poslancev bi rado zmanjšalo stroške za vojake, 25 mož želi odpraviti vojaške vaje za rezerviste in brambovce, ki se jih sedaj po 4 tedne, oziroma 14 dni vdeležujejo in 211 poslancev je pa vse prav, naj bo tako ali tako in so lepo tiho. Naselbinsko politiko 277 poslancev na vso moč graja, 178 jih je, ki na vsak način zahtevajo, da naj se tista popolnoma vstavi, 54 jih želi, da bi se vpeljala mirna politika, 7 jih je pa, ki so za to, da bi Francozje takoj Tonkin za vedno zapustili, 51 mož pa vse vprašanje nič ne briga. Pri narodnem gospodarstvu povdarja 202 poslancev, da se naj vpelje varstvena carina, 13 poslancev zdi se umestnejši prosta trgovina, 150 poslancev obljubilo je manjše davke in 102 pa zopet ni nič mar, naj bo tako ali tako. Kar se tiče pregleda ustave, se skoraj dve tretjini prav nič zanj ne brigate, blizo stotina želi, da naj bi senat volil na podlagi splošnih volitev, nekaj jih je pa, ki pravijo, da bi bilo najbolje, če bi se senat takoj odpravil. Jako pičlo pa je število tistih poslancev, ki bi imeli zadosti poguma in predrznosti, in bi zahtevali ločitev cerkve od države. Menda so jim poslednje volitve in velikanski napredek monarhistov oči odprle, da priprosti nepokvarjeni narod takih novotarij noče in so nekoliko prijenjali.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Konec.)

V. Gosp. zbor. svetnik Karol Luckmann poroča vsled dopisa podružnice avstro-ogerske banke v Ljubljani z dne 2. oktobra 1885 o umeščenju petih, koncem tega leta izpraznjenih cenzorskih služeb. Ozirajoč se na čl. 40 in 64 bankinih pravil predlagajo odsek to-le: Zbornica naj za umeščenje petih cenzorskih služeb priporoči naslednje gospode: L. Bürgerja, Josipa Kordina, Josipa Kušarja, E. C. Mayerja, Artura Mühleisena, Ivana Perdana in A. Ledenika.

Predlog se je vsprejel.

VI. Gosp. zbor. svetnik Mihael Pakič poroča, da se zbornica od vis. c. kr. deželne vlade poprosi, naj bi se izrekla o sledečih prošnjah za odpuščenje dokaza sposobnosti v nastop rokodelskih obrti.

1. Jakob Mihelič, kajžar v Podbrezji, prosi dovolitve za nastop in samostalno izvrševanje čevlarske obrti, ki jo je že pred več leti izvrševal.

V tej stvari poprašani občinski urad v Naklem potrdil je povsem podatke prosilčeve.

Odsek ne more ravno lahko sumneti resnice teh podatkov 65 let starega prosilca in občinskega načelnštva in predlaga: Zbornica naj bi s svojo razsodbo prošnjo podpirala.

Predlog se je vsprejel.

2. Franc Vodišek, čevlarski pomočnik v Ljubljani, prosi, naj se mu odpusti dokaz z učenim spričevalom v samostalno izvrševanje čevlarske obrti.

Prosilcec se ne more skazati z učenim spričevalom, pač pa ima več svedočeb o uporabljivosti kot pomočnik in tudi dokaže, da je v Zagrebu čevlarsko obrt že samostalno izvrševal.

Ocenjevale prosilčeve razloge predlaga odsek, jednako z Ljubljanskim mestnim magistratom: Zbornica naj se izreče za odpuščenje dokaza z učenim spričevalom.

Predlog je bil vsprejet.

3. Avgustin Trojanšek iz Stoba prosi za odpuščenje dokaza z učenim spričevalom v samostalno izvrševanje krojaške obrti. S po županstvu Domžalskem potrjenim spričevalom dokaže prosilec, da je kot pomočnik delal več časa, nego to zakon zahteva. C. kr. okrajno glavarstvo Kamniško podpira prošnjo z ozirom na po občinskem uradu opisane razloge.

Odsek pritrjuje temu predlagajoč: Zbornica naj prošnjo vis. c. kr. deželni vladi priporoči.

VII. Gosp. zbor. svetnik, Karol Luckmann, omenja v obširnem razlaganju njemu poznanih pritožb proti voznemu redu železnične črte Ljubljana-Trbiž, ki je v veljavi od 1. oktobra t. l. Vsled prevredbe z dne 1. junija t. l., da je namreč vlak št. 1715 v Ljubljano dohajal, namesti ob 2. uri 56 m. kakor prej, še le ob 5. uri popoldne, onemogočila se je jedina ugodna zveza z Gorenjskim in Dolenjskim, Hrvaškim, Dolenje-Štirnskim in Ogerskim. Z dnem 1. oktobra 1885 pa se je opustil vlak št. 1711, ki je bil ravno tako ugoden za krajni kakor za prevozni promet. Vozni red z dne 1. oktobra 1885 je za Ljubljanski promet zelo neugoden. Vsi vlaki dohajajo po zimi v Ljubljano po noči. Kmečko ljudstvo ne more drugače do gospôsk ali na sejme v Radoljico, Kranj in Ljubljano, nego da zgubi noč; posledek tega pa je, da ne porablja toliko železnice. Govornik kaže na zbornici podane prošnje in pripominja, da bi se najprej dalo odpomoči s tem, ako bi se vlak št. 1715 opustil in mesti tega naj bi se vlak št. 1711 spet uvel; ali pa naj bi, ako bi se to ne dalo tako lahko izvršiti, vlak št. 1717 za kake dve uri pozneje od Trebiža odhajal, tako da bi dohajal v Ljubljano zjutraj in ne po noči. Za slučaj, ako bi tudi to ne bilo mogoče, meni govornik, naj bi se vredil potem mešanec, ki bi v Ljubljano dohajal med 9. in 10. uro dopoldne.

Naposled pripomni še gosp. govornik, da se bode koncem meseca oktobra kot član sveta državnih železnic vdeleževal njegovih sej, radi tega bi on želel, da bi zvedel, kako misli zbornica o tem voznem redu, da bi se mogel potezati za prevredbo.

Zbornični tajnik poroča o prošnjah za prevredbo voznega reda na črti Ljubljana-Trebiž, ki vse zahtevajo, naj bi se težilo na to, da bi vozni red vstrežal krajuim razmerjem. Že prejšnja leta se je mnogokrat prosilo, naj bi bili bivši sejmski vlaki vozili ne le med Ljubljano in Lescem-Bledom, ampak med Ljubljano in Trebižem, da bi bilo tako prebivalec od Lesec navzgor mogoče uporabljati vožnjo do c. k. oblastev v Radoljico in nazaj ter v Kranj ali Ljubljano potovati, ne da bi morali prenočevati v enem ali drugem kraju.

Tem željam je glavno vodstvo državnih železnic vstreglo z vredbo bivšega sploh priljubljenega in vsem razmerjem kolikor možno vgodnega voznega reda. Govornik napominja po g. predgovorniku našete nedostatnosti sedanjega voznega reda. Odsek je popolnoma ocenil razloge, ki bi bili utegnili biti mero-dajni v določbo sedanjega voznega reda: 1. Da se potnikom nudi prilika, da morejo dospevi v Ljubljano odpotovati v Trst, Reko in druge kraje po južni železnici, ne da bi se dolgo mudili, in 2. da se kar najhitreje mogoče odpravlja nemško-česka pošta. Toda vozni red, kakor je g. predgovornik že omenil, se ravno tako malo ozira na zvezo Dolenjskega, Hrvaškega, Dolenje-Štirnškega i. d. kakor na krajna razmerja. Govornik našteva, kako bi se dalo po odsekovem mnenju odpomoči nedostatnosti in predlaga sledeče: Slavno c. kr. vrhovno vodstvo se prosi: 1. naj zopet vredi vlak št. 1711, ki je dohajal v Ljubljano ob 10. uri 35 min. predpoludne; 2. za slučaj, ako bi tako pomnoženje vlakov ne bilo mogoče, naj opusti vlak št. 1715, ki dohaja v Ljubljano po novem voznem redu ob 5. uri popoldne ter naj vredi mesti tega drugi vlak, ki bi dohajal v Ljubljano okoli 10. ure dopoldne; 3. za slučaj, ako bi tudi v 2. točki zaželenja prevredba ne bila mogoča, naj bi vredilo mešani vlak, ki bi iz Trebiža ali Beljaka odhajal tak čas, da bi dospeval v Ljubljano okoli 10. ure dopoldne.

Gosp. zborni svetnik, Franc Omersa, podpira predloge in želi le to premeno, ako bi se vredil mešanec, naj bi dohajal v Ljubljano o pol devetih dopoldne.

Predloge podpirali so še gg. zborn. svetniki: Mihael Pakič, Oroslov Dolenec in Karl Luckmann in umakniviš gosp. Omersa svoj nasvet za premeno, vsprejeli so se vsi predlogi jednoglasno.

Gosp. predsednik poprosi na to g. Karol Luckmann-a, naj bi se potezal za danes dogovorjeno prevredbo voznega reda pri razpravah v sovetu državnih železnic. Gosp. Karl Luckmann pripomni, da ne bode le tega storil, marveč da bode tudi druge Kranjsko zadevajoče nasvete stavil.

Zbornica je vzela to izjavo na znanje in gosp. zbornični predsednik se zahvaljuje udu soveta državnih železnic, g. Karl Luckmann-u, za njegovo potrudenje.

VIII. Gosp. zbor. svetnik Karol Luckmann omenja poštno zvezo med Kranjem in Tržičem, ter pojasnjuje, po njegovih mislih, opravičene pritožbe prizadetih krogov, katerim bi se dalo odpomoči, ako bi se napravil nov poštni voz in se vožnje na ta-le način določile: a) iz Tržiča naj bi odhajala pošta ob 10. uri in 15 min. dopoldne ter ob 5. uri popoldne, in v Kranj dohajala ob 12. uri opoldne oziroma ob 6. uri in 45 min. zvečer; b) iz Kranja naj bi pošta odhajala ob 8. uri in 15 min. zjutraj ter ob 1. uri popoldne, in v Tržič dohajala ob 10. uri dopoldne oziroma ob 2. uri in 45 min. popoldne.

Govornik ima te želje opravičene in predlaga: zbornica naj se v tej zadevi obrne do slav. c. kr. poštne vodstva najtopleje priporočajoč izpolnitev omenjenih želj vdeležencev.

Predlog se je vsprejel.

Domače novice.

(Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani.) Neki rodoljub, ki nam je te dni vrnil razprodano krajcarsko knjižico, opozarja nas na to, da bi razvili agitacijo za nabiranje doneskov na korist zgradbi „Narodnega Doma“ v Ljubljani tudi med poverjeniki „Družbe sv. Mohora“. Pomislimo, pravi, če vsak poverjenik tu stori svojo dolžnost, koliko bi se lahko nabralo. Če bi sleherni ud dal vsak mesec le krajcar, in storil bi to gotovo radovoljno, bi znašalo med udi družbe sv. Mohora nabrana svota po preteku leta pri ogromnem številu udov nad 3000 gld. Ker ima nadalje „Družba sv. Mohora“ svoje ude porsod, po vsem Slovenskem po najmanjših farah, vaseh in selih, bi prodrla ta ideja med maso našega naroda in bi se začelo za „Narodni Dom“ zanimati na ta način skupno Slovenstvo. — Lepa ideja, zdrave misli in hvaležni smo gospodu, da jih je sprožil. Reči moramo, da smo sami že mislili večkrat na to. Na drugi strani se nam pa vriva vprašanje, se li dá to tudi izvršiti. Da se vodstvo „Družbe sv. Mohora“ zanima za našo idejo, ker je, za kar mu bodi naša najtoplejša zahvala, dalo natisniti naš oklic v družbenem „Koledarju“ (gl. „Koledar“ za l. 1886 str. 175) in s tem oklicem opozorilo svoje ude na jako potrebno zgradbo „Narodnega Doma“ v Ljubljani, ni brez pomena in bo gotovo dobro vplivalo na slovensko občinstvo. Predvarimo stvar; pri priliki kaj več o tem. — Pretečeni teden je bil posebno srečen. Razprodanih je sedaj že 15 knjižic. Razun že omenjenih 11 vrnile so se nam namreč te dni razprodane sledeče krajcarske knjižice: kot 12. knjižica pod št. 47 (poverjenik g. F. G.) z Dunaja, kot 13. pod št. 67 (poverjenik g. J. G.) z Vrhnik, kot 14. pod št. 1 (poverjenik g. F. S.) iz Metlike in kot 15. pod št. 238 (poverjenik g. U. T.) iz Ljubljane; zadnjo kupil je omenjeni gospod celó sam, že tretji slučaj te vrste. Lepa hvala vsem! (Denar in oglasila pošiljati je g. dr. Josipu Starétu blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.)

Odbor.

(Povodenj na Ljubljanskem barji.) Ljubljana je izstopila na močvirju vsled obilnega dežja, ter so vsled tega tri k mestu pripadajoče vasi Hauptmanca, Ilovea in Črna Vas popolnoma pod vodo. Nevarnost menda ni velika in se je včeraj tjekaj peljala komisija na ogled. Vode je toliko, da je povsod v hiše vdarila, ravno tako jo imajo polno v hlevih, O kaki posebni nesreči do sedaj še ničesa ni slišati. Ljudje se iz enega kraja v drugega, kakor tudi od hiše do hiše vozijo po plovih. Če bo dež pojenjal, ne bo nobene posebne nevarnosti, če bi pa še dalje deževalo, potem bodo ljudje po omenjenih vaseh v veliki nevarnosti in se jim bodo poslali čolni na pomoč. Tudi živeza jim primankuje že tu pa tam.

(Ljudski učitelji Ljubljanske okolice) imajo 11. t. m. konferenco pri sv. Petru v Ljubljani.

(Služba sekundarja) v Ljubljanski bolnišnici je razpisana. Prošnje do 30. novembra pri ravnateljstvu deželnih dobrodelnih zavodov.

(Prvomestnik za četrto zasedanje porotnih obravnav) pri c. kr. okrožni sodnji v Novem mestu bode ondašnji c. kr. okrožni sodnik predsednik, g. Jevnikar, namestnik mu bode pa c. kr. deželne sodnije svetnik, g. dr. Andrej Vojska.

(Obrtniška posojilnica) kupila je hišo št. 8 v židovskih ulicah za 10500 goldinarjev, in se bo s 1. majem bodočega leta vanjo preselila.

(O veliki vodi) sporoča se tudi iz Štajarskega. Savinja se je za 3-4 metrov čez ničlo narastla. Okrajna cesta iz Celja v Laški trg in velika cesta na Vransko ste deloma pod vodo. Več hiš okoli Celja je popolnoma v vodi.

(Roparja) napadla sta nedavno zvečer vdovo Marijo Pall v Selu pri Brezicah, ter sta ji pobrala denar. Vzela sta 68 gld. in 60 kr. Govorila sta hrvaški in nemški.

Razne reči.

— V Lvovu je bil posvečen 2. t. m. v grško-katoliški stolni cerkvi prvi rusinski škof za Stanislav dr. Julij Pelesz. Prisostovali so vsi trije nadškofje v Lvovu, katoliki, grki in armensko katoliki, c. k. namestnik, zapovedajoči general vojvoda Virtembrški in mnogo drugih dostojanstvenikov.

— Oderuštvo pri uradnikih v severni Ameriki je vstavljeno. Vesoljni poštni ravnatelj v Washingtonu je namreč odločil, da se plača uradnikom zaradi dolga ne more zarubiti. Sicer ljudje tam shajajo ako imajo po 1000 dolarjev prihodkov na leto, a uradniki ako imajo tudi 1500 dolarjev na leto, ne morejo nič prihraniti, marveč se še zadolžijo. Na posodo so lahko dobivali, tam so dobrotljivi ljudje, ki po 10 odstotkov na mesec radi posojujejo. Varnost tem ljudem je bila, da so zarubili plačo svojih žrtov. S to naredbo pa mine vsa varnost, in ti ljudje bodo mogli kako drugače iskati varnosti. Po drugi strani bodo pa tudi uradniki prisiljeni ravnati se po svojih prihodkih, in gledati, da bodo shajali s svojo plačo, da ne padejo zopet v druge mreže.

— John Closkey, nadškof v New-Yorku, prvi ameriški kardinal, je 10. oktobra umrl.

— Velikanska pristava Dalrymple-ja v Dakoti, ki se prav za prav mora imenovati tovarna za pšenico ima 75.000 acres (oralov). Od teh jih je 32.000 posejanih s pšenico. Obdeluje se pa zemlja tako-le: Zemlja je razdeljena v sekcije po 6000 aer. skupaj, čez ktere je postavljen oblastnik in perovodja. K vsaki sekciji spada glavni stan in gospodarsko poslopje. Vsaka sekcija je zopet razdeljena v tri pristave po 2000 oralov, nad vsako pristavo je delovodja in so potrebna poslopja: hlevi, skednji, stanovanje za delavce, kovačnica itd. — Stroj, orodje, živež, delovodje na debelo nakupujejo. — Kako je tu vse velikansko, sklepamo lahko iz tega: na 20.000 oralov se potrebuje pri žetvi 400 mož, pri mlačvi 500—700 mož, dalje 250 parov konj, 200 plugov, 115 strojev, ki snope vežejo in 20 parnih strojev za mlačev. — Ni se toraj čuditi, da potem naša pšenica ne more tekmovati z ameriško. To bode trajalo toliko časa, da bodo tudi tam tla izpita, in bode moglo nastopiti obdelovanje, kakor pri nas. — Sicilija je bila nekaj skladišče za pšenico za Italijo; dan danes pa ne pridelujejo tam pšenice, tako se godi povsod, kjer zemlji le jemljejo, pa nič ne dajo. Le egiptovska dolina, ktero Nil namaka vsako leto sproti, ostane rodovitna. — Novi svet, Amerika, pa zelo vpliva na Evropo, tudi kar se tiče naravnih pridelkov, od tod tudi po Evropi beda med kmetovalci, in to zelo vpliva na državo.

Telegrami.

Praga, 3. novembra. Porotniki spoznali so napadovalec v Langenburški aferi vse za krive hudodelstva javnega nasilstva in so obsojeni eden na 7 mesecev drugi vsi pa po 5 mesece v hudo ječo.

Budapešt, 3. novembra. Včeraj zvečer je bilo dokončano žrebanje sreček razstavne loterije. Prvi glavni dobitok 100.000 goldinarjev zadela je serija 9120 št. 62 in se bo po 1% odbitku izplačal v gotovini. Drugi glavni dobitok je lišp vreden 20.000 goldinarjev in ga je zadela serija 7807 št. 95, tretji dobitok vreden 10.000 goldinarjev zadela je serija 2589 št. 22; četrti dobitok vreden 5000 goldinarjev zadela je serija 4136 št. 24; peti dobitok vreden 3000 goldinarjev pa serija 1493 št. 29.

Budapešt, 4. novembra. Razstava se je zaprla v navzočnosti cesarjeviča, ministrov in dostojanstvenikov. Po nagovoru trgovinskega ministra zahvalil se je cesarjevič vsem za požrtovalno sotrudnost, omenjal je napredka Ogerske, ki se je ravno v razstavi pokazal, in je smatral razstavo za jako pomemben odsek v tem razvoju. Konečno je proglasil med „živio“-klici na kralja razstavo za končano.

Rim, 3. novembra. V pokrajini Palermo zbolelo je 17 oseb za kolero, 7 pa umrlo. Na mesto spada 14 bolnikov in 3 mrlički za kolero.

Tuji.

2. novembra.

Pri **Maliču**: Ferd. Eldendel, trgovec, iz Frankfurta n. M. — Belina, Entremont, Lautner, Wolheim in Geipel, trgovci, z Dunaja. — Janez Frengl, c. k. geometer, s Štajarskega. — Anton Truden, trgovec, iz Trsta.

Pri **Stonu**: G. Blochmann, trgovec, iz Draždan. — M. Dietrichstein, trgovec, iz Budapešte. — Karl Bach, klepar, iz Budapešte. — Alojzij Asseretto in Marelli, agenta, iz Trsta. — Evgen Bochner, trgovec, iz Brna. — Mihael Lap, c. k. poročnik, iz Grada.

Pri **Bavarskem dvoru**: Josipina Adinesch, zasebnica, iz Celovca. — Močnik in Hoffmann, zasebnika, iz Celja.

Pri **Južnem kolodvoru**: Henrik Munk, zasebnik, iz Brna. — L. Schlunder, trgovec, iz Celovca. — Maks Ivančič, učitelj, s Štajarskega. — Ferd. Vestner in Karl Baygar, c. k. nadporočnika, iz Ljubljane.

Pri **Avstrijskem caru**: Janez Kunstl, železn. uradnik, iz Knittelfelda.

Pri **Virantu**: Frane Haubel, strojevodja, z Dunaja. — Ulrik Gadener, zasebnik, iz Novomesta. — Janez Singer, trgovec, iz Idrije. — Janez Maiti, zasebnik, iz Dvora. — Josip Suoseppi, čevljar, s soprogo, iz Trsta.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

4. novembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 30 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 80 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 15 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 35 „
Akcije avstr.-ogerske banke	567 „ — „
Kreditne akcije	282 „ — „
London	125 „ 35 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 95 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	61 „ 65 „

Ravnokar je izšla ter se dobiva v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani** knjiga:

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(9) **IVAN BELEC,**

župnik.

Knjiga obsega 9 pol v osmerki. — Cena ji je 25 kr., po pošti 5 kr. več, kdor jih vzame deset skupaj, dobi najmanjsto brezplačno.

Piccoli-eva esenca za želodec.

Katero pripravljajo

G. PICCOLI lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bodeenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih. Pošilja izdelovatelj po pošti v škatlicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc. Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Cena eni steklenici 10 kr.

Gosp. **Gabrielu Piccoli-ju**, lekarju v Ljubljani.

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš evet za želodec, kojega deli so mi dobro znani, v velikih slučajih uspešno rabil proti boleznim v želodcu in zlati žili. Ljubljana, mesec januar 1884.

(14) **Dr. Emil citez pl. Stöckl**, c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Z njo ozdravelo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-kanonik. Plomin, Primorsko.

Antirrheumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastile santoninske; (kolesci zoper gliste izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica 10 kr., 100 kosček. 50 kr. 1000 kosčkov 4 gld. 2000 kosček. 6 gl.)

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučenim, prsim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Zeliščni prsni sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsim in pljučenim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivem kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci pa toliko žlic. Steklenica 36 kr.

Tu navedena, kakor vsa

druga zdravila se

zmiraj sveža dobé

v lekarni

G. Piccoli-ja

„Pri Angelu“

v Ljubljani,

na Dunajski cesti,

kjer se naročila takej po pošti proti povzetji izvršujejo.